

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ПСИХОЛОГІЯ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

підготовки бакалавра
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ» підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньою програмою Менеджмент

Розробник: Мітлош А. В. – доцент кафедри загальної та клінічної психології, кандидат психологічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Волинець І. Г.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної та клінічної психології

протокол № 1 від «31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Журавльова О. В.

© Мітлош А. В., 2022 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування, с	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3	073 Менеджмент	Рік навчання - 3
ІНДЗ: немає	Менеджмент	Семестр 5 -ий
	Перший (бакалаврський)	Лекції - 6 год.
		Практичні (семінарські) - 8 год.
		Самостійна робота - 64 год.
		Консультації - 12 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Мітлош Антоніна Василівна**

Науковий ступінь: **кандидат психологічних наук**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **доцент загальної та клінічної психології**

Контактна інформація: мобільний телефон +380661877117; електронна адреса

mitlosh.antonina@eenu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 111. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Курс спрямовано на вивчення закономірностей становлення особистості та її соціально-психологічного розвитку, особливостей групового спілкування та міжособистісної комунікації, механізмах виникнення та розвитку конфліктів, чинників виникнення конфліктів та шляхів їх попередження.

2. Пререквізити

Вивчення дисципліни базується на дисциплінах загального та професійного циклів підготовки попередніх років навчання: Філософія; Вступ до фаху.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є:

- формування компетентності студентів в галузі психології міжособистісних комунікацій;
- сформуванню у студентів базову систему наукових знань з психології міжособистісної взаємодії як галузі психологічної науки, сучасних теорій і концепцій щодо психології комунікацій в цілому та міжособистісної взаємодії зокрема;
- сформуванню навички аналізу проблем психології міжособистісної взаємодії, які є актуальними у сучасному суспільстві та виробництві;
- підвищити рівень психологічної компетентності студентів у забезпеченні конструктивної поведінки та практичної готовності особистості до аналізу ситуацій міжособистісної взаємодії та управління конфліктами.

Основне завдання навчальної дисципліни – сприяти психологічній підготовленості бакалаврів до професійної діяльності. Після вивчення навчальної дисципліни «Психологія міжособистісної взаємодії» бакалаври повинні набути та отримати **знання**:

- ключових понять, теорій та закономірностей, що складають категоріальний апарат психологічних аспектів міжособистісної взаємодії;
- базових категорій психології міжособистісної взаємодії;
- психологічних механізмів та закономірностей виникнення конфліктів під час міжособистісної взаємодії;
- можливих наслідків неконструктивної взаємодії та деструктивних конфліктів;
- принципів використання психологічних знань для успішної міжособистісної взаємодії та конструктивного управління конфліктами, які виникають у соціальному середовищі та виробництві;

уміння:

- конструктивно аргументувати власні погляди на актуальні проблеми під час міжособистісної взаємодії;
- вміти застосовувати техніки регуляції емоційної напруги під час міжособистісної взаємодії;
- вміти застосовувати техніки ведення переговорного процесу;
- вміти домовлятися та працювати у команді;
- аналізувати чинники виникнення конфліктів у соціальному середовищі;
- аналізувати та діагностувати сигнали конфлікту, які виникають під час взаємодії;
- володіти методами психічної саморегуляції особистості;
- використовувати психологічні знання при реалізації професійних функцій.

4. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Лек.	Практич ні	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Поняття, структура, чинники успішної міжособистісної взаємодії.						
Тема 1. Об'єкт, предмет і методи психології міжособистісної взаємодії.	6	1	-	4	1	ДС
Тема 2. Поняття та чинники успішної міжособистісної взаємодії.	6	1	-	4	1	ДС

Тема 3. Забезпечення процесу комунікації. Структура спілкування.	6	-	1	4	1	РМГ/10
Тема 4. Ефекти соціальної перцепції у процесі міжособистісної взаємодії	7	1	-	5	1	РМГ
Тема 5. Вміння слухати. Техніки активного слухання. Техніки переконання.	7	-	1	5	1	ІРС/15
Тема 6. Вплив соціальної установки та стереотипів на процес міжособистісної взаємодії.	7	-	1	5	1	ДС/15
Тема 7. Комунікативні та організаторські якості особистості: психодіагностика	7	-	1	5	1	РЗ/К/10
Разом за модулем 1	46	3	4	32	7	50
Змістовий модуль 2. Психологія попередження, профілактики та управління конфліктами у міжособистісній взаємодії						
Тема 8. Причини виникнення конфліктів.	10	1	1	7	1	РК/20
Тема 9. Аналіз та структура конфлікту.	9	-	1	7	1	РК/20
Тема 10. Методи управління конфліктами.	10	1	1	7	1	РМГ
Тема 11. Поведінка у конфлікті. Стили та стратегії поведінки у конфлікті.	8	-	1	6	1	РМГ/10
Тема 12. Переговори, фасилітація, медіація та арбітраж.	7	1	-	5	1	РМГ
Разом за модулем 2	44	3	4	32	5	50
Всього годин/ Балів	90	6	8	64	12	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

1. Об’єкт, предмет і методи психології міжособистісної взаємодії
2. Поняття та чинники успішної міжособистісної взаємодії.
3. Забезпечення процесу комунікації.
4. Структура спілкування. Психологічний аспект спілкування.
5. Ефекти соціальної перцепції у процесі міжособистісної взаємодії (ефект першого враження та новизни, ефект ореолу, каузальна атрибуція тощо).
6. Механізми сприймання і взаєморозуміння у процесі спілкування.
7. Атракція у міжособистісній взаємодії.
8. Вплив соціально-психологічної установки та стереотипів на процес міжособистісної взаємодії.
9. Вміння слухати. Техніки активного слухання.
10. Техніки переконання.

11. Механізми психологічного захисту.
12. Комунікативні та організаторські здібності.
13. Поняття конфлікту, функції, типологія та форми конфліктів.
14. Чинники виникнення конфліктів.
15. Механізми виникнення конфліктів.
16. Теорії дослідження конфліктів.
17. Первинна та вторинна психопрофілактика конфліктної поведінки.
18. Конфліктогенна та синтонна поведінка учасників конфлікту.
19. Конфліктна особистість, типи конфліктних людей, чинники підвищеної конфліктності особистості.
20. Картографія як метод управління конфліктами.
21. Переговори, фасилітація, медіація, арбітраж.
22. Коучинг як способи управління та вирішення конфліктів у діловій сфері.
23. Тренінг конструктивної взаємодії у конфлікті.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів): 20/15/10 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. 10/7/5 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки. 5/3/2 бал – завдання виконане частково, допущені значні помилки. 0 балів – завдання не виконане. Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);

- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

На залік виносяться основні питання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Перелік питань, що виносяться на залік

1. Об'єкт, предмет і методи психології комунікацій.
2. Поняття та чинники успішної міжособистісної взаємодії.
3. Забезпечення процесу комунікації.
4. Структура спілкування.
5. Ефекти соціальної перцепції у процесі міжособистісної взаємодії (ефект першого враження та новизни, ефект ореолу, каузальна атрибуція тощо).
6. Механізми сприймання і взаєморозуміння у процесі спілкування.
7. Атракція у міжособистісній взаємодії.
8. Вплив соціально-психологічної установки та стереотипів на процес міжособистісної взаємодії.
9. Вміння слухати. Техніки активного слухання.
10. Техніки переконання.
11. Механізми психологічного захисту.
12. Комунікативні та організаторські здібності
13. Поняття командотворення. Ознаки успішних команд.
14. Сучасні технології творення та розвитку успішних команд. Взаємодія у команді.
15. Копінг-поведінка. Класифікація копінг-стратегій.
16. Толерантність. Комунікативна толерантність особистості.
17. Поняття конфлікту. Позитивні та негативні функції організаційних конфліктів.
18. Конфліктна ситуація і конфлікт. Типи конфліктних ситуацій в організації.
19. Конфліктогенна та синтонна поведінка.
20. Техніки регуляції емоційної напруги під час взаємодії.
21. Теорії механізмів виникнення конфліктів в організації (формули А, Б, В).
22. Специфіка міжгрупових та внутрішньогрупових конфліктів.
23. Види організаційних конфліктів.
24. Структура конфлікту.

25. Моделі поведінки особистості в конфлікті.
26. Стратегії поведінки особистості в конфлікті за Томасом-Кілменом.
27. Конфліктність, конфліктна особистість. Типи конфліктних особистостей
28. Основні поняття управління конфліктами (управління конфліктами, врегулювання конфлікту, завершення конфлікту, вирішення конфліктів, згода).
29. Методи управління організаційними конфліктами.
30. Картографія організаційного конфлікту.
31. Чинники успішного врегулювання конфліктів.
32. Конструктивний або деструктивний розвиток конфліктів.
33. Діагностика і прогнозування конфліктів в організації.
34. Психопрофілактика і попередження конфліктів в організації.
35. Способи конструктивного управління конфліктами: переговори, медіація, арбітраж, коучинг.
36. Переговори. Етапи переговорів.
37. Психологічна, організаційна, змістова і тактична підготовка до переговорів.
38. Методи підготовки і ведення переговорів. Тактичні прийоми ведення переговорів.
39. Медіація як метод управління конфліктом в організації. Модель медіації.
40. Арбітраж у вирішенні конфлікту. Модель арбітражу.

VI. Шкала оцінювання
Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх
компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси
Обов'язкова література:

1. Гоулстон М. Я чую вас наскрізь! Як порозумітися з будь-ким / Марк Гоулстон; пер. з англ. А. Жишинської. 2-е вид. Дніпро: Моноліт, 2020. 248 с.
2. Комунікативна толерантність школяра: навчально-методичний посібник / Мітлош А.В., Романенко О.К. Луцьк: Луцька гімназія № 18 Луцької міської ради Волинської області, 2016. 109 с.
3. Мітлош А.В. Копінг-стратегії у міжособовій взаємодії. Соціально-психологічна компетентність персоналу у сфері публічного управління [Текст] : монографія / Кол. авт. : О. В. Лазорко, О. В. Кихтюк, А. В. Кульчицька [та ін.] / за заг. ред. О. В. Лазорко, Т. В. Федотової. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. С. 106-128, 199-202.

4. Психологічні особливості лідерської обдарованості: концепції, діагностика, тренінги : монографія / А. В. Мітлош, В. О. Моляко, Бажанюк В.С. К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. 290 с.
5. Форвард С. Емоційний шантаж. Коли люди з вашого життя використовують залякування, обов'язки та провину, щоб маніпулювати вами / Сьюзан Форвард, Донна Фрейзер. – В-во «Фабула», 2019. – 336 с.
6. Яхно Т.П., Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 168 с.